

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1970-1971.

26 FEVRIER 1971.

**Proposition de loi relative
à l'élection directe des bourgmestres.**

DEVELOPPEMENTS

La présente proposition tend à attribuer au citoyen le droit d'élire directement son bourgmestre.

Dans notre système actuel du type « napoléonien centralisateur », le bourgmestre est désigné par l'exécutif, c'est-à-dire par le Ministre de l'Intérieur sur proposition des conseillers élus. Cette manière de procéder favorise les intrigues, les combinaisons occultes, les marchandages entre partis politiques. Ce processus est plus dangereux encore parce qu'il tend à lier le futur bourgmestre à des groupuscules politiques, alors qu'au contraire son engagement concerne l'ensemble de ses concitoyens.

Bien souvent, il est dit et répété que la politique en général, tend à se couper du citoyen.

A tort ou à raison, l'électeur croit de plus en plus que son vote ne change pas grand-chose dans l'évolution de notre société. La confusion, le désordre, l'irresponsabilité des milieux politiques, provoque du même coup un déplacement de l'autorité en faveur des groupements non soumis au contrôle du citoyen.

La redistribution du pouvoir au niveau des autorités locales, les communes notamment, doit cesser d'être académique et entrer dans les faits. Il faut donc, pour donner un sens moderne à la démocratie, que les citoyens et citoyennes soient les seuls à choisir leur bourgmestre : chef de l'exécutif communal; ce dernier disposera alors, pour gérer le bien public, avec la majorité, du plus large accord populaire sur un programme d'action qu'il aura pu faire connaître lors de la campagne électorale.

J. JOTTRAND.

*
**

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1970-1971.

26 FEBRUARI 1971.

**Voorstel van wet betreffende
de rechtsreekse verkiezing van de burgemeesters.**

TOELICHTING

Dit voorstel bedoelt aan de staatsburger het recht te verlenen om zijn burgemeester rechtstreeks te verkiezen.

In ons huidig systeem van het « napoleonistisch centraliserend » type wordt de burgemeester benoemd door de uitvoerende macht, d.w.z. door de Minister van Binnenlandse Zaken op voorstel van de verkozen raadsleden. Dit leidt tot kuiperijen, verborgen combinaties en koehandel tussen politieke partijen. Dit procédé is des te gevaarlijker omdat het de toekomstige burgemeester soms bindt aan politieke groepjes, terwijl hij tegenover al zijn medeburgers verbonden is.

Zeer vaak is gezegd en herhaald dat de politiek in het algemeen zich van de burger afzondert.

Terecht of ten onrechte denkt de kiezer hoe langer hoe meer dat zijn stem niet veel invloed heeft op de ontwikkeling van onze maatschappij. De verwarring, de wanorde en de onverantwoordelijkheid van de politieke kringen veroorzaken tevens een verplaatsing van het gezag naar groeperingen die niet onderworpen zijn aan de controle van de staatsburger.

De verdeling van de macht over de plaatselijke gezagorganen, met name de gemeenten, moet buiten de academische bespiegelingen treden en in werkelijkheid omgezet worden. Om aan de democratie een moderne zin te geven moet de keuze van de burgemeester als hoofd van de uitvoerende macht in de gemeente aan de ingezetenen worden overgelaten; dan zal hij voor het beheer van de openbare zaken samen met de meerderheid de ruimst mogelijke instemming van het volk hebben op een actieprogramma dat hij heeft kenbaar gemaakt tijdens de verkiezingscampagne.

*
**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1^{er}.

Dans les villes et communes de 10.000 habitants et plus, le bourgmestre est l' élu direct des électeurs communaux.

ART. 2.

Ce scrutin a lieu par bulletin séparé aux mêmes jour et heure que l' élection des conseillers communaux.

ART. 3.

Le candidat a la faculté d' être en même temps candidat au conseil communal.

ART. 4.

Le candidat ayant obtenu la majorité absolue des suffrages exprimés est élu; si aucun candidat n' obtient la majorité absolue, il est procédé à un deuxième tour dans les huit jours du premier où les deux candidats ayant obtenu le plus de suffrages peuvent seuls concourir; celui d' entre eux ayant obtenu le plus de suffrages est déclaré élu. A parité de voix le plus âgé est déclaré élu.

ART. 5.

Peuvent seuls être candidats les citoyens belges jouissant de tous leurs droits politiques et civils et ayant trente ans au moins, soixante-dix ans au plus au jour du premier tour. Ils doivent justifier de cinq ans au moins de domiciliation avant la date du premier tour dans la ville ou commune concernée et être présenté par 250 électeurs au moins.

ART. 6.

L' acte de candidature doit impérativement contenir sous la signature du candidat la mention expresse ci-après :

« Sur mon honneur, je jure de défendre ma candidature par moi-même et par personne interposée en respectant les règles de la loyauté et de la légalité tant vis-à-vis des autres candidats que vis-à-vis des électeurs. »

Ladite mention figure sur les bulletins de vote remis à l' électeur.

ART. 7.

Le candidat doit déposer une caution de 20.000 francs à la Caisse de dépôts et de consignation; elle lui sera intégralement restituée dans les deux mois du scrutin et sans formalités s' il a obtenu 5 p.c. au moins des suffrages. Dans le cas contraire, et dans le même délai, et sans recours ladite somme est transférée au Ministère de l' Intérieur.

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1.

In de steden en gemeenten met 10.000 inwoners en meer, wordt de burgemeester rechtstreeks verkozen door de kiezers van de gemeente.

ART. 2.

De stemming geschiedt door middel van een afzonderlijk biljet op dezelfde dag en hetzelfde uur als de verkiezing van de gemeenteraadsleden.

ART. 3.

De kandidaat mag tevens kandidaat voor de gemeenteraad zijn.

ART. 4.

De kandidaat die de volstreckte meerderheid van de uitgebrachte stemmen heeft verkregen, is verkozen; heeft geen enkele van de kandidaten de volstreckte meerderheid verkregen, dan heeft een tweede stemming plaats binnen acht dagen na de eerste, waaraan alleen mag worden deelgenomen door de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben verkregen; degene die het grootste aantal stemmen heeft verkregen, wordt verkozen verklaard. Bij staking van stemmen wordt de oudste verkozen verklaard.

ART. 5.

Kandidaat kunnen alleen zijn de Belgische staatsburgers die in het bezit zijn van al hun politieke en burgerlijke rechten en die ten minste 30 jaar en hoogstens 70 jaar oud zijn op de dag van de eerste stemming. Zij moeten aantonen dat zij vóór het tijdstip van de eerste stemming sinds ten minste 5 jaar hun woonplaats hebben in de gemeente waar zij opkomen en voorgedragen worden door ten minste 250 kiezers.

ART. 6.

Op de akte van kandidaatsstelling moet onder de handtekening van de kandidaat de hiernavolgende uitdrukkelijke verklaring voorkomen :

« Ik zweer op mijn eer mijn kandidatuur zelf en door tussenpersonen te verdedigen met inachtneming van de regels van eerlijkheid en wettelijkheid, zowel tegenover de andere kandidaten als tegenover de kiezers. »

Deze vermelding komt voor op de stembiljetten die aan de kiezer worden overhandigd.

ART. 7.

De kandidaat moet een borgsom van 20.000 frank storten aan de Deposito- en Consignatiekas; die borgsom zal hem zonder formaliteiten volledig worden terugbetaald binnen twee maanden na de stemming indien hij ten minste 5 pct. van de stemmen heeft verkregen. Anders wordt die som binnen dezelfde termijn onherroepelijk overgemaakt aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

ART. 8.

La présente loi entre en vigueur le premier jour du troisième mois qui suit celui au cours duquel elle aura été publiée au *Moniteur belge*.

J. JOTTRAND.
R. VREVEN.
N. HOUGARDY.
J.-P. GILLET.
A. FERRET.
V. BILLIET.

ART. 8.

Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de derde maand na die waarin zij is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.